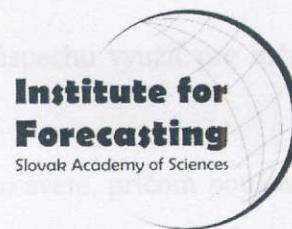

Ing. Miroslav Balog, PhD. et PhD.

Prognostický ústav SAV

Šancova 56

811 05 Bratislava

OPONENTSKÝ POSUDOK NA HABILITAČNÚ PRÁCU

Autor: **Ing. Peter Burger, PhD.**

Názov práce: **Štruktúra financovania klastrov v Európe a Severnej Amerike**

Odbor: 3.3.5. verejná správa a regionálny rozvoj

Predložená habilitačná práca sa venuje celosvetovo významnej téme podpory rozvoja klastrov. Práve rozvoj klastrov by mal byť v našich podmienkach, vzhľadom na štruktúru hospodárstva, dominantným prístupom zasahujúcim široké spektrum rozvojových politík. Žiaľ, táto téma sa nedostala do záberu národným tvorcom politík, čo vplýva na suboptimálne nastavenie podpory rozvoja ekonomiky. Autor tak realizoval výskum v perspektívnej doméne s presahom do hospodárskej praxe. Výsledky výskumu tak môžu nájsť reálne uplatnenie v budúcnosti.

Práca je štruktúrovaná do niekoľkých na seba logicky nadväzujúcich kapitol, pričom každá prináša komplexné informácie predstavené čitateľsky sviežim prístupom.

Prvá kapitola zhrňuje hlavné myšlienkové prúdy vymedzenia klastrov a klastrových politík, vrátane teoretického pohľadu na klastrové politiky a prehľad kľúčových štúdií zaoberajúcich sa financovaním klastrov a klastrových iniciatív.

V druhej kapitole autor porovnal podporné prístupy vo vybraných rozvinutých krajinách v Európe a USA. Autor mapuje aspekty praktickej podpory klastrov na rôznych úrovniach od lokálnej po regionálnu a národnú. Autor venuje značnú pozornosť USA a špecificky Silicon Valley, ktorý možno považovať za istý etalón efektívneho klastra a klastrovej spolupráce. Z hľadiska Slovenska a mnohých Európskych krajín sa jedná, v strednodobom horizonte, o nedosiahnuteľnú

métu, ktorú je však nevyhnutné analyzovať, pochopiť a faktory úspechu využiť pre inšpiráciu vlastného rozvoja.

Tretia kapitola detailne mapuje možnosti financovania klastrov vo svete, pričom poukazuje na špecifiká financovania klastrov a rôznorodosť zdrojov príjmov klastrov. Autor prakticky rozčlenil financovanie klastrov v rôznych krajinách do niekoľkých fáz od počiatového budovania partnerstiev a sietí po rôzne zameranú podporu financovania vedy a výskumu. Okrem toho venoval pozornosť praktickým otázkam spojených s alokáciou zdrojov na konkrétne programy vo vybraných regiónoch/krajinách, ako aj porovnaniu stupňa centralizácie podpory.

Štvrtá kapitola sa venuje teoretickému vymedzeniu sektorovej štruktúry ekonomiky, ktorá tvorí bázu pre definovanie výskumných tém v nasledujúcej kapitole, ktorá sa venuje primárnym prieskumom realizovaných v rokoch 2011-2016. Kapitola popisuje metodiku realizovaného výskumu a využité metódy. Na tomto mieste je potrebné vyzdvihnúť široké zameranie výskumu. Prvý výskum bol uskutočnený už v roku 2011 na vzorke 125 klastrov, pri ktorom v celkovo 31 európskych krajinách bolo do prieskumu oslovených spolu 834 predstaviteľov klastrov. V roku 2016 bol uskutočnený druhý, štruktúrou otázok podobný prieskum, do ktorého bolo zapojených 119 európskych a 48 severoamerických predstaviteľov klastrov. V tomto výskume bolo oslovených až 1017 klastrov z Európy a 397 zo Severnej Ameriky. Informácie získané z dotazníkového prieskumu boli spracované využitím štatistických metód ako Kruskal-Wallisov test, Mann-Whitneyho test, Mann-Whitneyho test s Bonferroniho korekciou (ako post hoc test), Wilcoxonov znamienkovo-poradový test a SUR Model. Pozitívne hodnotím využitie širokej škály štatistických metód a verifikáciu získaných výsledkov.

Cieľom výskumu predstaveného v habilitačnej práci bolo preskúmať financovanie klastrov v Severnej Amerike a Európe a to v rôznych odvetviach (priemysel, služby) a porovnať financovanie v krajinách s rôznou inovačnou výkonnosťou. Habilitačná práca sumarizuje štyri komplexné prieskumy, v ktorých bolo testovaných deväť hypotéz.

Šiesta kapitola predstavuje hlavné výsledky komplexných prieskumov a testuje jednotlivé hypotézy. Autor preukázal o. i., že neexistuje štatisticky významný rozdiel medzi úrovňou financovania klastrov v Európe a Severnej Amerike, pričom podiel a štruktúra verejných a súkromných zdrojov sú približne rovnaké; príjem klastrov v Európe z vlastnej činnosti je vyšší v porovnaní so Severnou Amerikou; naopak klastre v Severnej Amerike vo väčšej miere využívajú finančné zdroje z národných a miestnych rozpočtov. U európskych klastrov medzi rokmi 2011 a 2016 klesol podiel členských poplatkov ako jedného z príjmov klastra a stúpol podiel

príjmov získavaných vlastnou činnosťou a aj príjem z rizikového kapitálu, z crowdfundingu a darov. Pri porovnaní štruktúry financovania priemyselných klastrov a klastrov služieb neboli zistené veľké rozdiely medzi klastrami, napriek tomu sa ukázalo, že klastre služieb viac využívajú finančné zdroje z rozpočtu Európskej únie a priemyselné klastre viac využívajú zdroje z národných rozpočtov. Klastre v krajinách s vyššou inovačnou výkonnosťou sú podporované intenzívnejšie a komplexnejšie z viacerých druhov verejných zdrojov, naopak klastre v krajinách s nižšou inovačnou výkonnosťou sú často odkázané iba na podporu z fondov EÚ. Autor v práci venoval dostatočnú pozornosť vybraným otázkam spojených s využívaním Európskych investičných a štrukturálnych fondov.

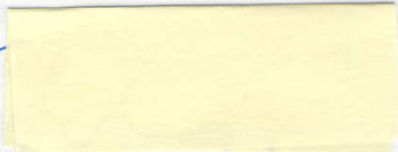
Voľba témy a metód skúmania bola vhodne zvolená a umožnila skúmať otázky činnosti a podpory klastrov. Autor priniesol zaujímavé poznatky, pričom v rámci predloženej práce načrtol množstvo ďalších inšpiratívnych tém pre ďalšie štúdium. Práca predstavuje ucelené dielo s dobrou vedeckou a odbornou úrovňou.

Záver:

Ing. Peter Burger, PhD. v predloženej habilitačnej práci preukázal širokú znalosť riešenej problematiky a to jednak z pohľadu teoretických znalostí, ale aj schopnosti realizovať vlastný originálny výskum v medzinárodnom priestore. Kvalita spracovania predloženej práce dokazuje, že autor sa problematike klastrov venuje dlhodobo a systematicky. Taktiež je potrebné vyzdvihnúť zameranie výskumu na praktickú využiteľnosť získaných výsledkov v podmienkach tvorby domáceho podporného prostredia umožňujúceho efektívny rozvoj klastrov, ktoré by mali byť pilierom ekonomického rastu. Práca má tak jednoznačný presah z oblasti vedného odboru do hospodárskej praxe.

Na základe uvedeného odporúčam predloženú habilitačnú prácu k obhajobe a po jej obhájení udeliť Ing. Petrovi Burgerovi, PhD. titul docent v odbore verejná správa a regionálny rozvoj.

V Bratislave 14.2.2018

Ing. Miroslav Balog, PhD. et PhD.